



28. FEBRUAR

NR. 457

Stigende mængder ærter til slagtesvin

Arne Madsen og H. P. Mortensen
Afdelingen for forsøg med svin og heste

Der er gennemført et forsøg med 0, 20 og 40 pct. ærter, hvor 4 pct. sojaskrå + 6 pct. byg er ombyttet med 10 pct. ærter. Der er udlignet for ærternes lave indhold af treonin og methionin til et af holdene, der fik 40 pct. ærter, ved at give tilskud af syntetiske aminosyrer.

Stigende mængder ærter gav faldende daglig tilvækst og stigende foderforbrug. Grisene, der fik 40 pct. ærter, havde 5 pct. lavere daglig tilvækst, 4 pct. højere foderforbrug og lidt ringere slagtekvantitet end grisene på byg + sojaskrå. Tilskud af aminosyrer udlignede nævnte forskelle, men er ikke p.t. økonomisk forsvarligt.

Indledning

Arealerne af markærter til modenhed er i stærk stigning dels af dyrkningsmæssige grunde, dels på grund af EF-støtte. Markærter kan deles i kogeærter og foderærter. Heraf har kogeærter hvide blomster og gule eller grønne frø, mens foderærter har farvede blomster og brune eller marmorerede frø. De hyppigst dyrkede kogeærter her i landet har gule frø. Hvidblomstrede sorter har det laveste indhold af tannin.

I 397. Beretning, som udsendtes fra Statens Husdyrbrugsforsøg i 1972, omtales en række forsøg med ærter til slagtesvin. Samtlige forsøg blev gennemført på svineforsøgsstationen Skæruplund ved Vejle. Ærterne (Glænø, Flavanda og Trifolium Elite 1) udgjorde 0, 10, 20 og 30 pct. af foderet. Grisene, der fik ærter, havde en ringere sundhedstilstand end grisene, der ikke fik ærter. Det konkluderes, at der kan anvendes 10–20 pct. ærter i foderblandinger til slagtesvin uden nævneværdig indflydelse på tilvækst og foderudnyt-

telse. Derimod gav forsøgene ikke noget klart svar på, om det betaler sig at give tilskud af methionin ved fodring med ærter.

Forsøgene med ærter er genoptaget i 1982 på svineforsøgsstationen Sjælland II, hvor der er benyttet sorten Bodil, der er hvidblomstret og har gule frø.

Forsøgsplan

Forsøgsplanen fremgår af tabel 1. Det ses heraf, at 4 pct. sojaskrå + 6 pct. byg er ombyttet med 10 pct. ærter. Når $\frac{2}{3}$ af sojaskråmængden er ombyttet med ærter, reduceres foderets indhold af treonin og methionin med henholdsvis 10 og 20 pct. Denne nedgang blev derfor udlignet ved at give tilskud af syntetiske aminosyrer til hold 4.

Fodermidlernes sammensætning

Fodermidlernes sammensætning er angivet i tabel 2. Proteinindholdet i de anvendte ærter er

Tabel 1. Forsøgsplan

Hold	1	2	3	4
Tilskud af treonin + methionin	-	-	-	+
20-50 kg:				
Sojaskrå, pct.	24	16	8	8
Ærter, pct.	0	20	40	40
Byg + mineralbl. + vit.	76	64	52	52
50-90 kg:				
Sojaskrå, pct.	18	12	6	6
Ærter, pct.	0	15	30	30
Byg + mineralbl. + vit.	82	73	64	64

ca. halvt så stort som i sojaskrå, men er det dobbelte af byggens indhold. Indholdet af treonin og navnlig methionin er forholdsvist lavt i ærterne.

Ærterne indeholdt 4,6 ppm cyanbrinte, og indholdet af tannin var 0,87 pct. af tørstoffet.

Tabel 2. Fodermidlernes sammensætning

Fodermidler	Sojaskrå	Ærter	Byg
Tørstof, pct.	87,8	86,8	86,5
<i>I pct. af tørstof:</i>			
Råprotein	46,5	24,3	12,2
Råfedt	1,0	1,1	2,0
Træstof	9,5	7,0	5,4
NFE	36,5	64,5	77,7
Aske	6,5	3,1	2,7
FES/kg tørstof	1,29	1,21	1,16
Ford. protein, g/FES ...	320	154	82
Ford. lysin, g/FES	20,0	10,8	3,1
Ford. treonin, g/FES ...	12,6	5,7	2,7
Ford. methionin, g/FES .	4,4	1,4	1,3

Resultater og diskussion

Det fremgår af tabel 3, at stigende mængder ærter har reduceret den daglige tilvækst og øget foderforbruget pr. kg tilvækst navnlig i vækstperiodens begyndelse. Tilskud af treonin og methionin har bragt hold 4 på samme niveau som hold 1. Der var en tendens til, at slagtekvantiteten var dårligst hos grisene på hold 3.

Sættes prisen på 1 kg byg og 1 kg sojaskrå til henholdsvis 1,61 og 2,40 kr., har grisene på hold 2 og 3 kunnet betale ca. 1,45 kr. pr. kg ærter. Forsøget tyder på, at denne pris kan hæves ca. 35 øre

Tabel 3. Stigende mængder ærter

Hold	1	2	3	4
<i>Pct. ærter:</i>				
20-50 kg	0	20	40	40
50-90 kg	0	15	30	30
Tilskud af treonin + methionin	-	-	-	+
<hr/>				
Antal sogrise	12	12	12	12
<hr/>				
<i>20-50 kg:</i>				
FES pr. gris daglig	1,54	1,55	1,55	1,55
Daglig tilvækst, g	626	614	560	621
FES pr. kg tilvækst	2,49	2,56	2,84	2,55
<hr/>				
<i>50-90 kg:</i>				
FES pr. gris daglig	2,60	2,61	2,59	2,58
Daglig tilvækst, g	822	795	840	831
FES pr. kg tilvækst	3,19	3,32	3,13	3,15
<hr/>				
<i>20-90 kg¹⁾:</i>				
FES pr. gris daglig	2,08	2,09	2,04	2,07
Daglig tilvækst, g	724	710	688	721
FES pr. kg tilvækst	2,90	2,97	3,02	2,91
g ford. lysin/FES	6,95	7,02	7,14	7,11
g ford. treonin/FES	4,95	4,75	4,55	5,08
g ford. methionin/FES ..	2,01	1,81	1,60	2,20
Foderdage	97	98	103	98
Sojaskrå, kg	40,4	27,5	14,3	13,6
Ærter, kg	-	34,4	71,4	68,1
Bygblanding, kg	159,1	142,1	123,1	119,4
Foderblanding, FES	201	205	210	202
<hr/>				
Afregningsvægt, kg	66,2	66,3	65,2	65,7
Slagtesvind, pct.	26,8	26,3	27,3	27,2
Pct. kød (KSA) ²⁾	56,1	55,1	54,8	55,4
Kød i alt, pct. ³⁾	58,0	57,7	56,0	56,8

¹⁾ Korrigeret til gns. afregningsvægt og gns. slagtesvind.

²⁾ Korrigeret til gns. afregningsvægt.

³⁾ 2 (kg kød) 100/afregningsvægt.

pr. kg ærter, såfremt foderet iøvrigt indeholder tilstrækkelige mængder af de essentielle aminosyrer. Hertil skal man så lægge EF-tilskuddet for at få ærternes værdi.

Hold 4 fik ca. 120 g DL-methionin og 220 g DL-treonin i tilskud i hele vækstperioden. Da prisen på treoninet alene p.t. andrager ca. 130 kr. pr. gris, er det ikke økonomisk forsvarligt i praksis at anvende en foderblanding som til hold 4.

Forsøgene med ærter vil blive fortsat.

Statens Husdyrbrugsforsøg, Rolighedsvej 25, 1958 København V. Tlf. (01) 35 81 00.